

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา (The United States International Communication Agency Libraries) หมายถึง ห้องสมุดที่มีสายงานสังกัดฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรมของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในแต่ละประเทศ อาจมีชื่อแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศหรือสถานที่ที่ห้องสมุดนั้นถูกจัดตั้งขึ้น แต่ก็มีกำเนินงานตามโครงการและวัตถุประสงค์อันเดียวกัน และขึ้นตรงต่อสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ (The International Communication Agency - ICA) ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เพียงแห่งเดียว

ประวัติห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา มีรากฐานมาจากห้องสมุดเบนจามิน แฟรงกลิน (The Benjamin Franklin Library) ซึ่งจัดตั้งขึ้นที่เมืองเม็กซิโกซิตี (Mexico City) เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ห้องสมุดเบนจามิน แฟรงกลิน นี้มีหลักการดำเนินงานที่เป็นความพยายามร่วมกันระหว่างสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (The American Library Association - ALA) และหน่วยงานกิจการระหว่างชาติ (The Office of International Affairs) โดยมีผู้อำนวยการคือ นายเนลสัน ร็อกกีเฟลเลอร์ (Nelson Rockefeller)^๑

ในปีต่อมา มีการจัดตั้งห้องสมุดขึ้นอีกหลายแห่ง ได้แก่ ที่เมืองมานากัว (Managua) ในนิการากัว (Nicaragua) เมืองมอนเตวิเดโอ (Montevideo) ในอุรุกวัย (Uruguay)

¹Walter K. Thigpen, "Ben Franklin in Mexico," Wilson Library Bulletin 43(January 1969): 453.

และที่เมืองบัวโนส แอเรส (Buenos Aires) ในอาร์เจนตินา (Argentina)

ในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ นั้นเอง ประธานาธิบดีโรสเวลต์ ได้จัดตั้งสำนักงานข่าวสารสงคราม (The Office of War Information - OWI) เพื่อตอบสนองความต้องการในการเผยแพร่ข่าวสารในการสงคราม วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งครั้งนี้ไม่ปรากฏชัด ถึงแม้ว่าตามหน้าที่แล้วหน่วยงานนี้จะสังกัดกระทรวงต่างประเทศ (The State Department) และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาล สำนักงานข่าวสารสงคราม ทำงานในต่างแดนในนาม "สำนักข่าวสารอเมริกัน" (The United States Information Service) ภายในเขตพื้นที่สงครามและเขตยึดครอง ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บัญชาการกองทัพบก ที่รู้คุณค่าของสงครามโฆษณาชวนเชื่อ และสงครามจิตวิทยา สำนักงานข่าวสารสงครามได้จัดตั้งห้องสมุดที่เป็นทางการของรัฐบาลขึ้นเป็นแห่งแรก นอกทวีปอเมริกา ณ สถานทูตอเมริกันในนครลอนดอนเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ และเมื่อสงครามสิ้นสุดลง ก็สิ้นสุดการทำงานของสำนักงานข่าวสารสงครามงบประมาณถูกตัดทอนลงในปี พ.ศ. ๒๔๘๔

ในปีต่อมา สหรัฐอเมริกาเริ่มไม่ไว้วางใจการปฏิบัติการภาคพื้นดินของโซเวียต ซึ่งเป็นผลจากกฎหมายสมิธ-มุนด์ท์ ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๑ (The Smith-Mundt Act of January 27, 1948) สภาคองเกรสจึงได้ประกาศใช้ กฎหมายมหาชน ๔๐๒ (Public Law 402) ซึ่งจัดทำเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสหรัฐอเมริกาและต่างประเทศ และเพื่อแจกจ่ายข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายของสภาคองเกรส นโยบายต่างประเทศ เรื่องราวของประชาชน ประธานาธิบดี และความเป็นไปของสหรัฐอเมริกาให้ต่างประเทศได้รับรู้ สงครามทำให้สหรัฐอเมริกาไม่สามารถแยกตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้อีกต่อไป และทำให้กลายเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีความรับผิดชอบในสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์หลังสงครามของรัฐบาลทหารของสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับประเทศเยอรมัน คือ โครงการลัมลันนาซี และเปลี่ยนแปลงชาวเยอรมันให้กลายเป็นชาติประชาธิปไตย เพื่อให้จุดมุ่งหมายนี้ประสบความสำเร็จ จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์แห่งหนึ่งขึ้นที่เมือง แบด ฮอมเบอร์ก (Bad Homburg) ในแคว้นเฮส (Hesse) ในเยอรมัน ที่ศูนย์นี้มีหนังสือ ๗๐๐ เล่ม เป็นหนังสือที่เหลือจากจำนวนที่ส่งให้กองทัพสหรัฐ ในตอนแรก ศูนย์แห่งนี้เป็นเพียงการทดลองปฏิบัติงาน

สงครามจิตวิทยาของกองทัพบก ซึ่งผู้มีสิทธิ์เข้าไปใช้ได้แก่ นักศึกษา นักหนังสือพิมพ์ และนักวิชาชีพ และในไม่ช้าก็ปรากฏว่าควรจัดตั้งศูนย์ประเภทนี้ในเมืองใหญ่ ๆ ศูนย์นี้จึงถูกย้ายไปยังเมืองแฟรงก์เฟิร์ต (Frankfurt) และเปิดบริการแก่สาธารณชนในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ มีศูนย์เพิ่มเป็น ๔ แห่ง ในเขตควบคุมของสหรัฐอเมริกา และในเบอร์ลิน ศูนย์เหล่านี้ใช้ชื่อว่า "อเมริกา ฮอยเซอ์" (Amerika Hauser) เป็นชื่อที่ได้รับเลือกจากรายชื่อที่ชาวเยอรมันส่งเข้าประกวด ในระยะแรกศูนย์เหล่านี้ไม่มีหนังสือทางด้านการทหารหรือการบิน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ก็ปรากฏแผนงานด้านการปรับปรุงการศึกษาพร้อมกับโครงการข่าวสาร และเกิดปัญหาว่า ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน ควรทำหน้าที่ทางด้านโฆษณาชวนเชื่อหรือเผยแพร่ข่าวสาร

ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ มีการจัดตั้งโครงการแลกเปลี่ยนข่าวสารและการศึกษาระหว่างชาติ (The International Information and Education Exchange Program) เพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้ได้รวดเร็วขึ้น โครงการนี้ยังคงสังกัดกระทรวงต่างประเทศ และในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ มีการจัดตั้งหน่วยงานบริหารข่าวสารระหว่างประเทศ (The International Informational Administration - IIA) เพื่อช่วยให้โครงการแลกเปลี่ยนข่าวสารและการศึกษาระหว่างชาติทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ในตอนแรกโครงการนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก และเป็นเครื่องมือหาเสียงของนักการเมือง ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ เมื่อดไวท์ ไอเซนฮาว์ (Dwight Eisenhower) เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี

โครงการนี้กลายเป็นหัวข้อที่ถูกโจมตีอย่างรุนแรงที่สุดเกิดจากกลุ่มสมาชิกสภาสูง โดยมีวุฒิสมาชิกโจเซฟ แมคคาร์ธี (Joseph McCarthy) เป็นผู้นำ คณะกรรมการได้สอบสวนนโยบายของกระทรวงต่างประเทศในเรื่องการเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน แมคคาร์ธีกล่าวหาว่าห้องสมุดมีหนังสือที่เขียนโดยนักเขียนคอมมิวนิสต์ และผู้ฝึกฝนพรรคการเมืองฝ่ายตรงกันข้าม ข้อกล่าวหาไม่ถูกต้องนัก เพราะว่าห้องสมุดบางแห่งยังคงมีหนังสือที่ได้รับต่อมาจากสำนักข่าวสารสงครามซึ่งล้มเลิกไป และมีวัสดุอุปกรณ์ซึ่งได้รับจากกองทัพอเมริกัน หนังสือเก่า ๆ เหล่านี้ถูกเขียนขึ้นในระหว่างสงครามครั้งเมื่อสหรัฐและโซเวียต ยังเป็นพันธมิตรกัน ตามข้อเท็จจริงพบว่ามีหนังสือเพียง ๓๔ เล่ม คิดเป็น ๒๕ ชื่อเรื่อง ที่เขียนโดยนักประพันธ์คอมมิวนิสต์

๘ คน จึงเห็นได้ชัดว่า ข้อโจมตีของแมคคาร์ธี ตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ที่เป็นจริง^๑

เหตุการณ์เหล่านี้เป็นที่ตื่นตระหนกจนกระทั่งแม่แต่ผลงานของ **เอลิเนอร์ โรสเวลต์** (Eleanor Roosevelt) และอัปตัน ซินแคลร์ (Upton Sinclair) ก็ถูกเก็บออกจากห้องสมุด หนังสือที่มีปัญหา ๑๑ เล่มถูกเผา เป็นข่าวพาดหัวซึ่งทำให้เกิดความวุ่นวายในหมู่ประชาชน

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ คณะกรรมการที่ปรึกษากระทรวงต่างประเทศเกี่ยวกับ
นอกประเทศ
หนังสือ (The State Department's Advisory Committee on Books Abroad)

ได้แถลงว่า คณะกรรมการลงมติเป็นเอกฉันท์ว่าไม่ควรถือนามผู้ประพันธ์เป็นเกณฑ์ในการ

พิจารณาเลือกหนังสือที่เห็นสมควรจัดไว้ในห้องสมุดสำนักงานข่าวสารอเมริกัน ในต่าง

ประเทศ แต่ควรยึดเนื้อหาและความเหมาะสม เฉพาะห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกันแต่ละแห่ง

จากการโจมตีของแมคคาร์ธี ผลปรากฏในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๖ ว่า กระทรวง
ต่างประเทศได้ออกคำสั่งห้ามใช้หนังสือที่ผลิตหรือเขียนโดยฝ่ายตรงกันข้าม แต่ภาษาของคำสั่งนี้ไม่
ชัดเจนเท่าที่ควร จึงสามารถตีความใช้กับหนังสือได้เกือบทุกชนิด การพิจารณาคัดเลือกหนังสือ
จึงยึดหลักผู้ประพันธ์มากกว่าคุณค่าของหนังสือ ทำให้จำนวนหนังสือที่ส่งจากสหรัฐอเมริกาไปยัง
ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกันในแต่ละประเทศลดลงจาก ๕๐,๐๐๐ เล่ม เหลือเพียง ๓๐๐ เล่ม
ต่อเดือน

เมื่อเหตุการณ์คลายความหึงเหวียด นโยบายในการคัดเลือกหนังสือจึงกลับเปลี่ยนมา
ยึดหลักเลือกจากคุณค่าและประโยชน์ของหนังสือตามโครงการข่าวสารในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.

๒๔๙๖^๒

¹Wilson P. Dizard, The Strategy of Truth (Washington, D.C.:

Public Affairs Press, 1961), p. 141.

²Ibid.

โครงสร้างและการแบ่งหน่วยงานสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา

สำนักงานข่าวสารอเมริกันในวอชิงตัน ดี.ซี. หรือยู.ซี.ไอ. (The United States Information Agency - USIA) เป็นหน่วยงานอิสระที่มีสายงานขึ้นกับฝ่ายบริหารของรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ ขณะที่ เป็นหน่วยงานอิสระก็ยังคงรับนโยบายต่างประเทศจากกระทรวงต่างประเทศ สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในต่างประเทศทั้งหมด และสำนักงานใหญ่ในวอชิงตัน ดี.ซี. รวมเรียกว่า สำนักข่าวสารอเมริกัน (The United States Information Agency) ส่วนหน่วยงานในต่างประเทศยังคงใช้ชื่อสำนักข่าวสารสงคราม ซึ่งเป็นชื่อของสำนักข่าวสารอเมริกัน (The United States Information Service)

ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยอำนาจตามแผนพัฒนาฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๐ (Reorganization Plan No.2 of 1977) ได้รวมงานตามหน้าที่ของสำนักข่าวสารอเมริกัน (The United States Information Agency - USIA) และของสำนักงานการศึกษาและวัฒนธรรมของกระทรวงต่างประเทศ (The Bureau of Education and Cultural Affairs of the Department of the State) เข้าเป็นงานของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ (The International Communication Agency - ICA) และยังรวมคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายข่าวสารแห่งสหรัฐอเมริกา (The U.S. Advisory Commission of Information) และคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรมระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา (The U.S. Advisory Commission on International Education and Cultural Affairs) เข้าเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายการสื่อสาร วัฒนธรรมและการศึกษาระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา (The U.S. Advisory Commission on International Communication, Cultural and Educational Affairs) ประกอบด้วยคณะกรรมการ ๗ ท่าน

สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ (The International Communication Agency - ICA) "มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การศึกษา วัฒนธรรม และ

แลกเปลี่ยนโครงการระหว่างชาติ ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างประชาชนชาวอเมริกัน และประชากรทั่วโลก"^๑

งานของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติผูกพันกับงานกิจกรรมทางการสื่อสารติดต่ออย่างกว้างขวาง ตั้งแต่การแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรม ไปถึงการเผยแพร่ข่าวสารระหว่างชาติผ่านทางหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ การสัมมนา งานห้องสมุด และโครงการศูนย์วัฒนธรรมในต่างประเทศ เพื่อให้ได้ผลสมตามความมุ่งหมายที่จะบอกให้ชาวโลกได้รู้ถึงสังคมและนโยบายของสหรัฐอเมริกา และบอกชาวอเมริกันให้รับรู้เรื่องทั่วโลก ในการดำเนินงานสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ต้องรายงานผลงานต่อประธานาธิบดีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ^๒ ขณะเดียวกันทำหน้าที่ที่ปรึกษาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ (The National Security Council) ในเรื่องประชาคมทั่วโลก ซึ่งเสมือนเป็นการให้คำแนะนำในด้านนโยบายต่างประเทศ

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติในการดำเนินงาน มีกำหนดไว้ในรัฐบัญญัติว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข่าวสารและการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ฉบับปี พ.ศ. ๒๔๙๑ (The United States Information and Educational Exchange Act of 1948) และในรัฐบัญญัติว่าด้วยการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรมร่วมกันฉบับปี พ.ศ. ๒๕๐๔ (The Mutual Educational and Cultural Exchange Act of 1961)^๓

นโยบายในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ หน่วยงานในต่างประเทศพึงชักนำผู้นำจากหน่วยงานรัฐบาล การเมือง สังคมสงเคราะห์ และวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ในประเทศนั้น ๆ ให้มาร่วมปรึกษาหารือกับกลุ่มเจ้าหน้าที่อเมริกัน ร่วมกันสังเกตสภาพสังคมและสถาบันอเมริกัน และวัฒนธรรมของตนเอง เพื่อสร้างความสนใจเฉพาะสาขา หน่วยงานในต่างประเทศจะทำงาน

¹Office of the Federal Register, National Archives and Records Service, General Services Administration, United States Government Manual 1978/79 (Washington, D.C.: Office of the Federal Register, 1978), p. 574.

²Ibid., pp. 574 - 576.

ค้นคว้า เพื่อขยายวงบริการระหว่างสหรัฐอเมริกา กับประเทศอื่น ๆ และจะหาทางจัดสิ่งที่
 กีดขวางในการแลกเปลี่ยนความคิดและข่าวสาร หน่วยงานในต่างประเทศควรบริหารโครงการ
 ในด้านศิลปะและการกีฬาโดยส่งชาวอเมริกันมาสาธิต แนะนำ และให้คำปรึกษาร่วมกับกลุ่มนักวิชาชีพ
 ในประเทศที่หน่วยงานเข้าไปจัดตั้ง การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจในสหรัฐอเมริกา ได้แก่
 การส่งกระจายเสียงวิทยุระหว่างชาติ การฉายภาพยนตร์ กิจกรรมโทรทัศน์ นิทรรศการ การ
 ประชาสัมพันธ์ การบรรยาย การสัมมนา งานศูนย์ข่าวสาร ห้องสมุด การสอนภาษาอังกฤษ การ
 จัดพิมพ์นิตยสาร วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การแปลหนังสือและตีพิมพ์ออกเผยแพร่ การจัดหา
 อุปกรณ์สนับสนุนการพิมพ์ในต่างประเทศและส่งเสริมงานด้านหนังสือพิมพ์

หน่วยงานในต่างประเทศดำเนินงานตามการแบ่งสายงานทางภูมิศาสตร์ ภายใต้กลุ่ม
 ผู้บริหารอันประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ๔ ฝ่าย ผู้อำนวยการ
 เป็นตำแหน่งผู้บริหารงานสูงสุดของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ในวอชิงตัน ดี.ซี.

การแบ่งฝ่ายงานคณะกรรมการผู้ช่วยผู้อำนวยการ แบ่งเป็น ๔ ฝ่าย คือ

๑. คณะกรรมการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิทยุกระจายเสียง (The Associate
 Directorate for Broadcasting) แบ่งสายงานออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายรายการ
 ฝ่ายบริหาร และฝ่ายวิศวกรรมและปฏิบัติการทางเทคนิค งานของฝ่ายวิทยุกระจายเสียงนี้ทำหน้าที่
 ส่งกระจายเสียงทางวิทยุภาคภาษาอังกฤษ ๓๖ ภาษาสำหรับผู้ฟังในต่างประเทศ เผยแพร่ข่าวสาร
 รายงานการติดต่อและวิจัย เหตุการณ์ต่าง ๆ

๒. คณะกรรมการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายรายการ (The Associate Directorate
 for Programs) แบ่งสายงานออกเป็น ๖ ฝ่าย คือ ฝ่ายวิจัยและประเมินผล ฝ่าย
 ประสานงานรายการและพัฒนา ฝ่ายโทรทัศน์และภาพยนตร์ ฝ่ายหนังสือพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์ ฝ่าย
 นิทรรศการ และผู้ประสานงานศูนย์หนังสือพิมพ์ต่างประเทศ งานของฝ่ายรายการทั้งหมด คือ
 รับผิดชอบด้านจัดหาและผลิตอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในหน่วยงานสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ
 ในต่างประเทศ ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เทปบันทึกภาพ เอกสารประกอบรายการวิทยุประจำวัน
 นิตยสาร วารสาร จุลสาร สำเนาเอกสาร รูปภาพ ภาพประกอบ เรื่อง และนิทรรศการในรูปแบบ
 ต่าง ๆ

๓. คณะกรรมการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรม (The Associate Directorate for Educational and Cultural Affairs) แบ่งสายงานออกเป็น

๓ ฝ่าย คือ

ก. สำนักงานศูนย์วัฒนธรรมและทรัพยากร (The Office of Cultural Centers and Resources) ทำหน้าที่จัดวางนโยบายสนับสนุนโครงการแนะนำทางวิชาชีพและวัสดุอุปกรณ์แก่ท้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม (The Cultural Centers) และศูนย์ระหว่างสองชาติ (The Binational Centers) ในต่างประเทศ สนับสนุนการแจกจ่ายหนังสือทั้งภาษาอังกฤษและฉบับแปล และสนับสนุนให้มีการสอนภาษาอังกฤษตามสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติในต่างประเทศ

ข. สำนักงานฝ่ายสถาบันสัมพันธ์ (The Office of Institutional Relations) พัฒนาและทดลองแลกเปลี่ยนการแสดงทางวัฒนธรรมรวมทั้งศิลปะและนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ จัดให้มีการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันที่ไม่สังกัดรัฐบาลให้มาร่วมกันแลกเปลี่ยนโครงการข่าวสาร การศึกษา และวัฒนธรรม

ค. สำนักงานโครงการการศึกษา (The Office of Academic Programs) รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนทางการศึกษาระหว่างสหรัฐอเมริกาและต่างประเทศ สนับสนุนให้มีการศึกษาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกาในมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ และจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่สนับสนุนในด้านทุนการศึกษา

๔. คณะกรรมการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร (The Associate Directorate for Management) แบ่งสายงานออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายบุคลากร และฝ่ายบัญชีกลาง งานของคณะกรรมการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั้งหมดยังรวมถึงงานฝ่ายตรวจสอบงานฝ่ายรักษาความปลอดภัย งานฝ่ายการว่าจ้างและงานฝ่ายตรวจสอบบัญชี

การแบ่งสายงานตามสภาพภูมิศาสตร์ แบ่งเป็น ๕ พื้นที่

หน่วยงานของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในต่างประเทศ แบ่งสายงานตามภาคพื้นทวีปออกเป็น ๕ สายงาน ได้แก่ สายงานในแอฟริกา ในยุโรป ในเอเชียตะวันออก

และภาคพื้นแปซิฟิก ในสาธารณรัฐอเมริกา และบริเวณอัฟริกาเหนือใกล้เอเชียตะวันออก และเอเชียใต้ ทั้ง ๕ สายงานทำหน้าที่ควบคุมสำนักงานในต่างประเทศของแต่ละทวีป และขึ้นตรงต่อแกนกลางที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

ปัจจุบันหน่วยงานในต่างประเทศ มีอยู่ ๑๔๔ แห่ง ใน ๑๒๐ ประเทศ ใช้ชื่อว่า สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา (The International Communication Agency, United States of America)^๑

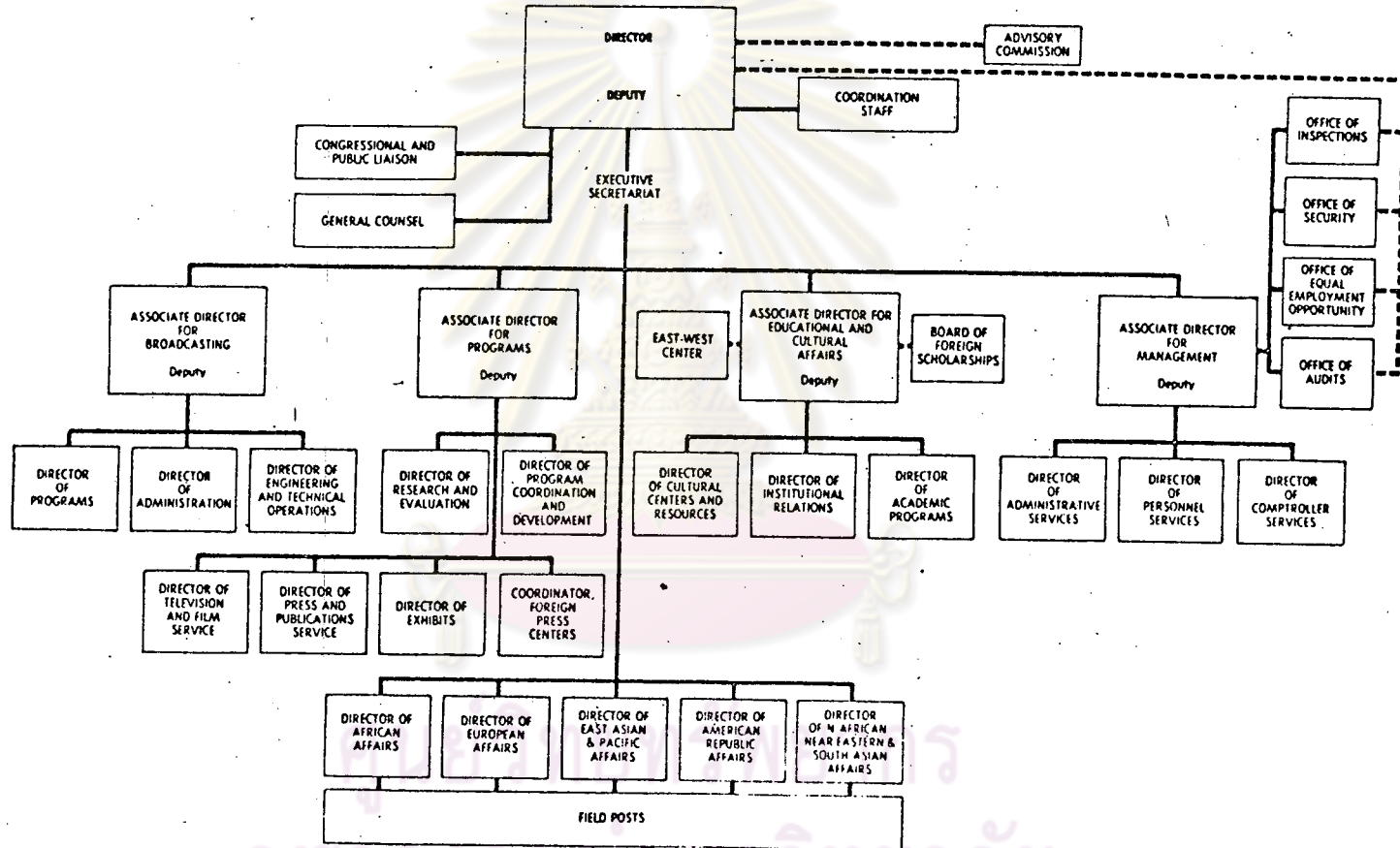
ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในประเทศที่ห้องสมุดนั้นตั้งอยู่ และอยู่ภายใต้การบริหารงานของสำนักงานศูนย์วัฒนธรรมและทรัพยากร (The Office of Cultural Centers and Resources)^๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Ibid., p. 578.

²Jody Sussman, "United States Information Service Libraries,"

INTERNATIONAL COMMUNICATION AGENCY

แผนภูมิที่ ๑ การแบ่งส่วนงานสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา

การบริหารงานห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา

งานของห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา เกี่ยวพันกับงานของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติอย่างแยกกันไม่ออก การดำเนินงานของห้องสมุดประกอบด้วยงานด้านบุคลากร ทรัพยากรห้องสมุด การบริการ ผู้ใช้ห้องสมุด งบประมาณ และช่างงานที่เกี่ยวข้อง

บุคลากร

ปัญหาด้านบุคลากรของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติมีทุกระดับ ตำแหน่งผู้บริหารของหน่วยงานในระดับสูงมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง เจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถมักถูกโยกย้ายสลับเปลี่ยนระหว่างกองบริการต่างประเทศ อุตสาหกรรมและการศึกษาของกระทรวงต่างประเทศอยู่เสมอ^๑

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกาในต่างประเทศ มีปัญหาในด้านการรับสมัครและคัดเลือกบรรณารักษ์ ห้องสมุดส่วนมากไม่มีบรรณารักษ์ชาวอเมริกัน แต่จะมีเจ้าหน้าที่และบรรณารักษ์ที่เป็นคนในท้องถิ่นนั้น ศูนย์ลินคอล์น (The Lincoln Center) ในกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เคยมีเจ้าหน้าที่ชาวมาเลย์ ๘ คน พร้อมด้วยหัวหน้างานเป็นบรรณารักษ์ชาวอเมริกัน ๑ คน แต่ปัจจุบันไม่มีบรรณารักษ์ชาวอเมริกันแล้ว สาเหตุที่ห้องสมุดสาขามีบรรณารักษ์ชาวอเมริกันน้อย เพราะว่าเป็นเรื่องยากที่จะดึงดูดให้บรรณารักษ์ที่มีความสามารถไปทำงานในต่างแดนในอัตราเงินเดือนที่สำนักงานสามารถจ่ายได้

สถานการณ์ในการทำงานเป็นปัญหาอีกด้านหนึ่งของบุคลากร เนื่องจากงบประมาณของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา ขึ้น ๆ ลง ๆ ตามนโยบายของสภาองเกรส^๒

¹Marie E. Bjorklund, "Research and Evaluation Programs of the U.S. Information Agency and the Overseas Information Center Libraries," Library Quarterly 38(October 1968): 418.

²Ibid.

ทรัพยากรห้องสมุด

แม้ว่าห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติจะมีหนังสือและวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกันไปในแต่ละเมือง แต่ละประเทศ แต่ในด้านหนังสืออ้างอิง ห้องสมุดต่าง ๆ จะมีหนังสือลักษณะเดียวกัน ห้องสมุดแต่ละแห่งมีหนังสือภาษาอังกฤษ ภาษาของท้องถิ่น และภาษาอื่น ๆ ที่ตรงตามเป้าหมาย คาร์ล ที โรว์เร็น (Carl T. Rowan) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า "ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน ที่เป็นแบบฉบับ จะต้องเป็นห้องสมุดที่มีห้องเปิดบรรจุหนังสือประมาณ ๑๓,๐๐๐ เล่ม บอกรับวารสาร ๑๕๐ ชื่อ หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ - ๒ ฉบับ สิ่งพิมพ์รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจำนวนไม่มาก มีตู้เอกสาร และ อุปกรณ์ให้บริการด้านดนตรี"^๑

นอกจากนี้ห้องสมุดยังมี ไมโครฟิล์ม ไมโครพีช และโสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุดต้องมีการจำหน่ายออก และจัดหาหนังสือและวัสดุการอ่านอยู่เสมอ เพื่อให้ห้องสมุดทันสมัย

วารสารที่บอกรับเป็นวารสารที่จัดว่ามีประโยชน์ ได้แก่ The Nation, The New Republic, Reader's Digest, National Review และมีนิตยสารประเภทเดียวกับ Saturday Evening Post และ Ladies Home Journal ปัญหาอีกขาดสักหลอดมีมากกว่าสูญหายหรือขโมย ห้องสมุดนิยมบอกรับวารสารที่เป็นที่นิยมมากกว่าวารสารทางการศึกษา เพราะเชื่อว่า วารสารเหล่านี้เป็นตัวแทนที่ให้ภาพพจน์เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกาได้ดีกว่า^๒

ภูมิภาคใดที่มีความต้องการวัสดุอุปกรณ์ที่แตกต่างออกไป ห้องสมุดจะพยายามจัดหาให้ ถ้าความต้องการนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ศูนย์ข่าวสารโตเกียว (The Tokyo Information Center) ได้บอกรับวารสาร Chemical Abstracts แม้ว่าค่าใช้จ่ายสูง แต่จำเป็นเพราะว่าญี่ปุ่นกำลังสร้างประเทศให้มีพื้นฐานทางอุตสาหกรรม ห้องสมุดในมอนโรเวีย (Monrovia) ประเทศไลบีเรีย (Liberia) ได้จัดหา U.S. Code

¹Carl T. Rowan, "USIA Overseas Libraries--1964," Wilson Library Bulletin 39(September 1964): 42.

²Helmut Bonheim, "American Books in Vienna," Nation 192(January 1961): 38.

Annotated ไว้ในห้องสมุด เพราะระบบงานในด้านกฎหมายมีแบบอย่างเหมือนรัฐบาลสหรัฐ¹

การเลือกหนังสือ

บริการศูนย์ข่าวสาร (The Information Center Service - ICS) ทำหน้าที่จัดหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริมงานของศูนย์ข่าวสาร และศูนย์ระหว่างสองชาติในต่างแดน โดยบริการศูนย์ข่าวสาร จัดดำเนินงานดังนี้

๑. จัดห้องสมุดหรือศูนย์วัฒนธรรม เพื่อการศึกษาทางด้านการเมืองอเมริกัน เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๒. จัดโครงการการค้าหนังสือ เพื่อผลิตหนังสือภาษาอังกฤษที่เขียนโดยชาวอเมริกัน และหนังสือแปลเพิ่มขึ้น
๓. จัดให้มีการสอนภาษาอังกฤษในต่างแดน เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านสิ่งพิมพ์อเมริกัน และการรับฟังภาษาอังกฤษ
๔. จัดทำนิทรรศการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแสดงผลงานของชาวอเมริกันสาขาต่าง ๆ เช่น การแพทย์และสาธารณสุข การขนส่งและอุตสาหกรรม และศิลปะภาพวาด

หน่วยงานบริการศูนย์ข่าวสาร จัดว่าเป็นงานซึ่งรับผิดชอบในการคัดเลือกหนังสือเพื่อใช้ในห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ และศูนย์ระหว่างสองชาติ และบริการศูนย์ข่าวสารยังทำหน้าที่คัดเลือกหนังสือ เพื่อเสนอแก่ผู้นำและนักวิชาการชาวต่างชาติด้วย

ความรับผิดชอบในการคัดเลือกสิ่งพิมพ์และทรัพยากรห้องสมุด เพื่อใช้ในห้องสมุดสาขาเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อเมริกันระดับสูงตามแต่ละสาขา บริการศูนย์ข่าวสารจะทำหน้าที่จัดส่งบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์ไปตามสาขาอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยรายชื่อหนังสือตามโครงการมีกำหนดออกรายปี และมีการบรรณานุกรมเฉพาะวิชาออกรายเดือน เอกสารทั้งสองฉบับใช้เป็นคู่มือของห้องสมุดสาขาในการเลือกสิ่งหนังสือ

¹Bjorklund, "Research and Evaluation Programs of the U.S. Information Agency and the Overseas Information Center Libraries," p. 420.

หลักเกณฑ์การเลือกหนังสือที่แต่งโดยนักประพันธ์ต่างชาติ คือ

๑. เนื้อหาหนังสือนั้นต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งถือเป็นประเด็นที่สำคัญกว่าการที่หนังสือไม่ได้เขียนโดยชาวอเมริกัน

๒. พิจารณาจากความน่าเชื่อถือของผู้แต่งและแหล่งผลิต^๑

นโยบายของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งสหรัฐอเมริกา คือ ต้องการให้ทรัพยากรห้องสมุดเผยแพร่ความคิดและความเป็นอยู่แบบอเมริกัน^๒

การพิจารณาเนื้อหาของหนังสือเพื่อจัดส่งให้ห้องสมุด จัดทำโดยอ่านบทวนเนื้อหาและแยกประเภทหนังสือเป็น ๔ ประเภท ตามประโยชน์ของการนำมาใช้ คือ

๑. ใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด คือ หนังสือที่ให้ผลดีทางการเมืองตามเป้าหมายของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ

๒. ใช้ตามปกติ คือ หนังสือไม่คัดค้านนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

๓. ใช้แล้วแต่กรณี คือ หนังสือที่ต้องอาศัยการทำความเข้าใจ การตีความ เหมาะสมสำหรับครู แต่ไม่เหมาะสมสำหรับสาธารณชน

๔. ไม่เหมาะสม คือ หนังสือที่วิจารณ์ผู้นำทางการเมืองของอเมริกาในปัจจุบันสมัย หรือหนังสือที่สนับสนุนนโยบายที่ตรงกันข้ามกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

แต่เดิมถ้าสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติแห่งใดต้องการหนังสือที่จัดว่า "ไม่เหมาะสม" ต้องทำหนังสือแจ้งความประสงค์ไปยังบริการศูนย์ข่าวสาร บริการศูนย์ข่าวสารจะจัดส่งหนังสือให้เฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำระดับสูงของสาขาซึ่งมีเพียง ๔ คน กรณีนี้ต้องทำอย่างมีหลักฐานไว้อย่างชัดเจน ต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ หนังสือทุกประเภทยกเว้นเรื่องอนาจาร จะถูกจัดส่งไปตามคำขอโดยไม่ต้องแจ้ง เป็นหนังสืออย่างแต่ก่อน หนังสือที่ขอได้นี้รวมทั้งหนังสือที่วิจารณ์รัฐบาลและชีวิตความเป็นอยู่แบบอเมริกันด้วย^๓

¹U.S. Information Agency, Manual of Operations and Administration (Washington D.C.: U.S.G.P.O., 1968), p. 731.

²Ibid., p. 214.

³"USIA: The Shakespeare Era," Newsweek 75(12 January 1970): 20.

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติได้ให้บริษัทวิจัยการดำเนินงานและนโยบาย (The Operations and Policy Research, Inc.) ทำหน้าที่จัดหาและตรวจสอบหนังสือที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานในต่างประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๐๖ บริษัทนี้ได้จัดหาหนังสือป้อนให้สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติเป็นจำนวน ๖๑๐ เล่ม คิดเป็นเงินค่าบริการ ๕๒,๘๖๔.๔๔ ดอลลาร์^๑ สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติจัดแบ่งงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษสำหรับว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายนอก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่นอกเหนือจากกลุ่มบรรณารักษ์ คิดเป็น ๒๐% ของค่าใช้จ่ายในการจัดหาหนังสือ^๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นายลีโอนาร์ด มาร์คส์ (Leonard Marks) ผู้อำนวยการของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ได้สั่งให้บรรณารักษ์ที่ทรงคุณวุฒิ ๔ คนในสหรัฐอเมริกา จัดรวบรวมหนังสือที่เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกา โดยมี นายเจมส์ ที. แบบ (James T. Babb) เป็นหัวหน้างาน หนังสือที่รวบรวมขึ้นครั้งนี้มี ๒๕๐ รายชื่อ และยังมีอยู่ในห้องสมุดสาขาเกือบทุกแห่งมาจนปัจจุบัน

กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือ เปลี่ยนแปลงไปในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ภายใต้ผู้อำนวยการ ชื่อ แฟรงค์ เชคสเปียร์ (Frank Shakespeare) ซึ่งเคยรับผิดชอบในการรณรงค์หาเสียงทางโทรทัศน์ให้ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ เจมส์ เบิร์นแฮม (James Burnham) บรรณาธิการ ของวารสาร National Review ได้แนะนำการใช้ผลงานเก่า ๆ เป็นหลักในการเลือกหนังสือ เพราะถือว่า "หนังสือเก่า ๆ มีโครงสร้างที่ดีพอ มีแนวความคิดหรือเป้าหมายที่ชัดเจน"^๓ รวมทั้งหนังสือประเภทวรรณกรรมที่เป็นที่ยอมรับ (classics)

¹William H. Axford, "The Crucial Battle for the Minds of Men," Library Journal 90(June 1965): 2502.

²Ibid., p. 2503.

³"USIA Moves to Right in Book Selection," Library Journal 95(February 1970): 435.

เพื่อสนับสนุนให้บรรณารักษ์ไม่ล่าเหยียดในการเลือกหนังสือวรรณกรรมสมัยเก่าหรือวรรณกรรมใหม่ สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติได้จัดทำเอกสารรายชื่อหนังสือที่แต่งโดยนักประพันธ์หัวเก่า รายชื่อหนังสือปี พ.ศ. ๒๕๑๓ รวมผลงานของ โรนัลด์ รีแกน (Ronald Regan) แบร์รี โกลด์วอเตอร์ (Barry Goldwater) วิทเทคเคอร์ แชมเบอร์ส (Whittaker Chambers) และวิลเลียม เบิร์นแฮม (William Burnham) โดยมีนโยบายว่า ถ้าห้องสมุดใดมีวรรณกรรมเก่า ๆ มากพอแล้ว ควรสั่งวรรณกรรมใหม่เพิ่มเติม^๑

แฟรงค์ เชกสเปียร์ (Frank Shakespeare) ผู้ซึ่งได้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้ให้ความคิดเห็นว่า

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วว่า ห้องสมุดในต่างแดนของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติควรมีหนังสือที่เป็นทั้งวรรณกรรมสมัยเก่าและสมัยใหม่ ข้าพเจ้าอาจกล่าวถึงบางสิ่งบางอย่างซึ่งฟังดูน่ากลัว ... หนังสือส่วนมากมีแนวโน้มที่เขียนโดยฝ่ายหัวใหม่ เป็นวรรณกรรมสมัยใหม่ เพราะสามารถเขียนได้อย่างชัดเจน ผู้คนต่างชอบชเลสซิงเกอร์ (Schlesinger) และกาลเบรท (Galbraith) แต่ห้องสมุดของเราต้องเสนอและสนับสนุนทั้งสองฝ่ายอย่างเปิดเผย^๒

สำนักงานจะไม่จัดหาหนังสือที่ขอบริจาคที่คิดว่าจำหน่ายได้จำนวนมาก การจัดส่งหนังสือไปในต่างประเทศ จะจัดผ่านทางสถานทูตเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹"Conservative Book List Issued by USIA," Library Journal 95(June 1970): 2064.

²"Agencies: Thinking Positive at USIA," Time 94(5 December 1969): 40.

โครงการประกันการสื่อสารข่าวสาร (The Informational Media Guaranty Program - IMG)

โครงการประกันการสื่อสารข่าวสาร เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ มีหน้าที่จัดชำระหนี้แก่สำนักพิมพ์อเมริกันซึ่งขายหนังสือและวารสาร ให้ประเทศที่ไม่ใช่เงินดอลลาร์ สำนักพิมพ์จะส่งข้อเสนอให้สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติอหิวติ ก่อนส่ง หนังสือ วารสารไปให้ห้องสมุด เมื่อทางห้องสมุดรับหนังสือ จะชำระหนี้โดยคิดเงินตามมาตราเงินในประเทศที่ห้องสมุดนั้นตั้งอยู่ เงินจำนวนนี้จะคิด เป็นเงินตามบัญชีเงินดอลลาร์ของโครงการประกันการสื่อสารข่าวสารในวอชิงตัน สำนักพิมพ์จะได้รับ เงินเป็นเงินดอลลาร์ สถานทูตอเมริกัน และหน่วยงานของรัฐบาลในต่างแดนปกติ จะได้รับเงินตามมาตราเงินของท้องถิ่นนั้น ๆ และเก็บไว้ที่หน่วยงานตัวแทนของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ

โครงการประกันการสื่อสารข่าวสารได้จ่ายค่าสินน้ำใจให้แก่สำนักพิมพ์หลายแห่ง เพื่อจัดตั้งแผนกส่งออกในประเทศที่ไม่มีโครงการประกันการสื่อสารข่าวสาร งานส่วนใหญ่ของโครงการนี้สนับสนุนการผลิตหนังสือภาษาอังกฤษ เนื่องจากสำนักพิมพ์ส่วนน้อยที่ต้องการผลิตหนังสือแปล ทั้งนี้ เพราะการขโมยลิขสิทธิ์หนังสือ เป็นที่แพร่หลายมากในประเทศที่กำลังพัฒนา

โครงการประกันการสื่อสารข่าวสาร ไม่ได้ได้รับความนิยมในสภาองเกรส เป็นเหตุให้งบประมาณในแต่ละปีถูกลดลง จนกระทั่งเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้กลายเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ชำระงานประกันการสื่อสารข่าวสาร (The Informational Media Guaranty Liquidation Staff) และยุบลงในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ เพราะสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ไม่สามารถทำให้สภาองเกรสเชื่อได้ว่า โครงการนี้มีคุณค่าจริง

โครงการอื่นที่สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติสนับสนุน คือ ส่งเสริมการแปลหนังสือ โดยเลือกมาจากสาขาวิชาต่าง ๆ โครงการนี้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ และหน่วยงานตัวแทนทุกหน่วยงานจัดทำกัน โดยเจ้าหน้าที่ด้านวัฒนธรรม ถึงแม้ว่าหนังสือที่นำมาแปลจะมีทั้งหนังสือวิชาการและนวนิยาย แต่หนังสือส่วนมากจะเป็นหนังสือวิชาการ สำนักพิมพ์ต่างชาติจะได้รับลิขสิทธิ์ในการแปลหนังสืออเมริกัน หนังสือส่วนใหญ่ผลิตในรูปหนังสือปกอ่อน ราคาจัดพิมพ์ประมาณ ๒๕ - ๓๐ เซ็นต์ต่อเล่ม การจัดพิมพ์หนังสือในต่างประเทศไม่ใช่เพียงเพราะทำให้ราคาถูก แต่เหตุผลอีกข้อหนึ่ง

ก็คือ สหรัฐอเมริกาขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้แปล ในการจัดพิมพ์ สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ตกลงที่จะรับซื้อหนังสือจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้ในห้องสมุด หรือเป็นหนังสือสำหรับแจกจ่าย ส่วนหนังสือ วิชาการก็รับซื้อได้โดยใช้งบประมาณซึ่งระบุไว้ในกฎหมายมหาชน ๔๘๐ (Public Law 480)

สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติจึงยกเลิกนโยบายสนับสนุนการพิมพ์หนังสือแปลในบาง โอกาส เพราะโครงการนี้ถูกโจมตี เมื่อปรากฏว่า หนังสือซึ่งหน่วยงานผลิต ถูกลอกเลียนขึ้นขาย เกล็ดเกลื่อนในท้องตลาด โครงการนี้ยังคงดำเนินต่อไป แต่ลดจำนวนลงและได้กำหนดเงื่อนไข เกี่ยวกับหนังสือเป็นกรณี ๆ ไป รวมทั้งผู้เขียนจะต้องตกลงให้ลิขสิทธิ์แก่ผู้จัดพิมพ์แต่ผู้เดียวด้วย

หนังสือแปลตามโครงการนี้ ยังต้องแข่งขันกับ สำนักจัดพิมพ์หนังสือต่างแดนของรัสเซีย คือ สำนักพิมพ์หนังสือต่างประเทศของรัสเซีย (The Russian Foreign Language Publishing House) ในมอสโก ซึ่งได้อำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์หนังสือภาษาท้องถิ่นต่าง ๆ ถึง ๕๐ ภาษา ใน พ.ศ. ๒๕๐๑ รัสเซียผลิตหนังสือแปล ๓๐ ล้านเล่มออกแจกจ่าย หนังสือเหล่านี้ มีภาษาอังกฤษจำนวนมาก และราคาเบา

ผู้ใช้ห้องสมุด

หนังสือคู่มือการบริหารงานของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ได้กล่าวถึงนโยบาย เกี่ยวกับผู้ใช้ห้องสมุดไว้ว่า

ศูนย์ข่าวสารและห้องอ่านหนังสือโดยทั่วไปไม่ได้มีนโยบายทำเป็นห้องสมุดประชาชน ดังนั้น จึงไม่มีหนังสือทุกสาขาวิชา แต่ว่าเป็นห้องสมุดที่ถ่ายทอดแบบฉบับของห้องสมุด อเมริกัน คือ มีห้องเปิด มีการรับสมาชิก มีจุดประสงค์และทรัพยากรจำกัด เพื่อติดต่อกับสมาชิก และผู้ใช้ห้องสมุดที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว^๑

สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติเชื่อว่า คนที่อ่านหนังสือ ฟังการบรรยาย ชมภาพยนตร์ และอ่านวารสาร จะเข้าใจเรื่องราวได้ดีกว่าคนที่รับฟังวิทยุเพียงอย่างเดียว

¹U.S. Information Agency, Manual of Operations and Administration, p. 214.

ผู้ใช้ห้องสมุดที่มีจำนวนมากที่สุด คือ นักศึกษา ซึ่งข้อนี้ตรงตามนโยบายของห้องสมุดที่จะดึงดูดกลุ่มผู้นำของประเทศเท่าที่เป็นไปได้ให้มายังสำนักข่าวสาร ในขณะที่เดียวกันก็พยายามเข้าถึงกลุ่มผู้นำปัจจุบัน ปกติผู้ใช้ห้องสมุดมีอายุต่ำสุด ๑๔ ปี นักธุรกิจและบุคคลอาชีพต่าง ๆ ไม่ใช่บริการของห้องสมุดมากเท่านักศึกษาเพราะว่า สิ่งพิมพ์ด้านเทคโนโลยีและธุรกิจ ถูกเก็บไว้ที่ฝ่ายที่ปรึกษาทางการค้าของสถานทูต

ขณะที่โครงการข่าวสารอังกฤษ (The British Information Program) มีแนวโน้มไปในด้านจัดบริการนักวิชาการหรือสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อสังคมและโครงการของรัฐ เขียกก็มีเป้าหมายที่มวลชน สหรัฐอเมริกาไม่เคยสามารถตัดสินใจได้ว่า จะมุ่งเสนอบริการต่อบุคคลระดับใด หรือว่าควรบริการบุคคลทั้ง ๒ ระดับ^๑ แต่สิ่งหนึ่งที่แน่นอน คือ ห้องสมุดทุกแห่งต้องเป็นสถานแห่งประชาธิปไตย ในบางส่วนของโลก ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติเป็นเพียงสถานที่แห่งเดียวที่เปิดบริการแก่คนทุกเชื้อชาติ มาเลย์เซียไม่มีห้องสมุดประชาชนที่แท้จริงในความหมายของอเมริกัน เพราะห้องสมุดเก็บเงินค่าสมาชิก

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติเป็นห้องสมุดหนึ่งในไม่กี่แห่งของประเทศที่กำลังพัฒนา ที่นักศึกษาสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้อย่างมีสิทธิในบรรยากาศที่เงียบสงบและมีแสงสว่างเพียงพอ

การบริการ

แม้ว่าสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ จะพยายามทำทุกอย่างที่สามารถทำได้ เพื่อช่วยให้เกิดความก้าวหน้าในดินแดนต่างชาติ แต่ก็ยังมีบางอย่างที่ทำได้ เลสเตอร์ แอสไฮม

(Lester Asheim) ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ Librarianship in Developing Countries

ว่า "ที่ใดที่มีการจัดหาห้องสมุดแบบฉบับ เช่น ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล ^{ด้วยเหตุนี้}

¹Ronald I. Rubin, The Objectives of the U.S. Information Agency (New York: Praeger, 1966), p. 48.

ย่อมปรากฏว่า ชุมชนท้องถิ่นทั่วไปไม่กระตือรือร้นที่จะปรับปรุงห้องสมุดของตน"^๑

นายคาร์ล ที โรว์เริน (Carl T. Rowan) อดีตผู้อำนวยการสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ได้แสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกับ แอสไฮม (Asheim) ว่า

คุณค่าที่ห้องสมุดในต่างประเทศจัดทำไว้ไม่ใช่ฐานะของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติไม่ได้จัดบริการซึ่งรัฐบาลของท้องถิ่นควรจัดให้มีขึ้น และห้องสมุดก็ไม่ใช้สถาบัน ซึ่งถือว่าเป็นห้องสมุดประชาชนประจำท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลประจำท้องถิ่นควรเต็มใจที่เห็นเรามีส่วนร่วมรับผิดชอบ^๒

เพราะอย่างไรก็ตาม ห้องสมุดตัวแทนก็ได้ให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศเจ้าบ้าน

ห้องสมุด โดยปกติเปิดบริการประมาณ ๔๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนมากเปิดตอนบ่ายและเปิดวันเสาร์ด้วย ห้องสมุดหลายแห่งเปิดบริการวันอาทิตย์ด้วย ห้องสมุดประจำท้องถิ่นมักไม่อนุญาตให้ยืมหนังสือออกนอกห้องสมุด แต่ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติให้ยืมออกได้ เพราะมีนโยบายไม่เก็บหนังสือไว้นาน ต้องมีการจำหน่ายออกทุกปี รวมปีละประมาณ ๘ ล้านเล่ม^๓ งานบริการของห้องสมุดซึ่งไม่เก็บค่าสมาชิก บางครั้งเป็นเหตุให้เกิดการขโมยในอัตราสูง แต่บรรณารักษ์จะถือปรัชญาที่ว่า หนังสือที่ถูกขโมยถือเป็นการบริการที่คุ้มค่างว่ามีคนยืมเพียงคนเดียว และความคิดในหนังสือเล่มที่ถูกขโมยอาจจะซึมซาบไปสู่หมู่คนจำนวนมากว่า

ขณะที่มหาวิทยาลัย หรือโรงเรียนตามท้องถิ่น ได้จัดหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับสหรัฐอเมริกา ห้องสมุดตัวแทนก็ได้จัดหาหนังสือเกี่ยวกับสหรัฐอเมริกาในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ เป็นต้น ไว้ตอบสนอง และให้ยืมได้ในระยะยาว^๔

¹Lester Asheim, Librarianship in Developing Countries (Urbana: University of Illinois Press, 1966), p. 72.

²Rowan, "USIA Overseas Libraries--1964," pp. 42 - 43.

³Ibid., p. 41.

⁴Ibid., p. 43.

งานบริการอื่น ๆ ของห้องสมุด คือ จัดบริการคนตรีสำหรับชุมชน ในมาเลย์เซีย งานบริการแนะแนวทางการศึกษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของงานในโครงการทางวัฒนธรรม ผู้ที่มาใช้บริการจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการศึกษาในอเมริกา^๑

ในประเทศที่มีประชาชนมากในชนบท มีการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อจัดหาหนังสือบริการแก่ประชาชน มาเลย์เซียมีโครงการต่าง ๆ มากซึ่งประสบความสำเร็จ ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเขียนจดหมายไปขอยืมหนังสือจากห้องสมุดได้ แต่ต้องจ่ายค่าวัสดุไปรษณีย์สำหรับจัดส่งเอง ระยะเวลาให้ยืมนาน ๑ เดือน ห้องสมุดยังจัดบริการ "ทับหนังสือ" (book trunk) เป็นการส่งตีบบรรจุหนังสือใหม่ประมาณ ๕๐ เล่ม ไปยังสถาบันต่าง ๆ ให้ยืมนานประมาณ ๓ เดือน จึงรับคืนและส่งกล่องใหม่ไปให้

ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติในโคลัมโบ (Columbo) รับนักศึกษาฝึกหัดงานห้องสมุด ตามหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ของมหาวิทยาลัยลังกา (University of Ceylon) และในอินเดียก็มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยมัทราส (University of Madras) มาฝึกหัดงานที่ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ เพื่อรับปริญญาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์^๒

นอกจากจัดบริการต่าง ๆ แล้ว ห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติยังช่วยปรับปรุงงานบริการของห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศที่ตนไปตั้งอยู่ด้วย เพื่อสร้างมาตรฐานทางวิชาชีพให้สูงขึ้น งานบริการข่าวสารมีส่วนช่วยพัฒนาระบบห้องสมุดสมัยใหม่ในกว่า ๒๐ ประเทศ เช่น ตุรกี อียิปต์ ไทย และเวียดนาม สำหรับตุรกี แต่เดิมหอสมุดแห่งชาติของตุรกี จัดเรียงหนังสือชั้นชั้นตามขนาด ภายหลังด้วยความช่วยเหลือของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ หอสมุดจึงเปลี่ยนระบบการจัดเรียงหนังสือเป็นระบบทศนิยมดิวอี้ และโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาห้องสมุดเป็นแห่งแรกของประเทศ เริ่มจัดตั้งโดยความร่วมมือของมูลนิธิฟอร์ด (Ford Foundation) และสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ

¹BNC Jakarta Library, "Brief Overview of BNC Jakarta Library Activities," (Jakarta: BNC Jakarta Library, n.d.), p. 3.

²Rowan, "USIA Overseas Libraries--1964," p. 43.

งานบริการของห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ นอกจากด้านหนังสือก็มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงคอนเสิร์ตอเมริกัน การอภิปราย บรรยาย ฉายภาพยนตร์ สไลด์ โต้เวที และนิทรรศการ

งบประมาณ

สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ได้รับงบประมาณจากสภาองเกรส งบประมาณของห้องสมุดนั้นจัดรวมอยู่ในงบประมาณของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ

ศูนย์ระหว่างสองชาติ (The Binational Centers)

ศูนย์ระหว่างสองชาติเป็นหน่วยงานอิสระ ซึ่งบริหารโดยคณะกรรมการอำนวยการที่คัดเลือกจากทั้งชาวอเมริกันที่ประจำอยู่ในต่างประเทศและประชาชนของประเทศนั้น เพื่อร่วมมือกันในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศกับชาวอเมริกัน

สำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ช่วยงานของศูนย์นี้ โดยจัดระบบบริหารงาน และอบรมบุคลากร อันได้แก่ งานของผู้อำนวยการ บุคลากรของห้องสมุด หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์การศึกษา กิจกรรมของศูนย์ระหว่างสองชาติ ได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน และโครงการข่าวและการศึกษาที่เกี่ยวกับสหรัฐ บ่อยครั้งที่ศูนย์จัดบริการในลักษณะศูนย์ข่าวสาร (Clearinghouse) สำหรับนักศึกษา โดยดำเนินงานรับสมัครไปศึกษาต่อในอเมริกา จัดทดสอบ ประกาศเรื่องทุนการศึกษา และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในสหรัฐ

โครงการห้องสมุดพยายามบริการทั้งให้ยืมทั่วไปและบริการอ้างอิง ส่วนศูนย์ระหว่างสองชาติจัดสอบภาษาอังกฤษ และได้เงินจากการสอบเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ศูนย์เหล่านี้ถูกจัดตั้งขึ้นทั่วโลก แต่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่แถบลาตินอเมริกา

การปิดห้องสมุดในยุโรป

งบประมาณของสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติลดลงทุกปี ดังนั้น จึงมีนโยบายถอนงบประมาณจากประเทศในยุโรปตะวันตกมาใช้ในประเทศที่กำลังพัฒนา เรื่องนี้ดำเนินงานเมื่อ

พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยเรียงงานนี้ว่า "การใช้ทรัพยากรให้ถูกต้อง" (reallocation resources) ห้องสมุดในฝรั่งเศส ๕ แห่ง และในเยอรมันอีก ๕ แห่งถูกปิด และในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน ในย่านมออสเวอเนอร์ สแควร์ (Grosvenor Square) ในกรุงลอนดอน ถูกปิด ก่อให้เกิดความประหลาดใจและความโกรธเคืองต่อผู้ใช้ห้องสมุดเป็นอย่างมาก เอียน แมคเคลลา (Iain Macleod) บรรณาธิการวารสาร The Spectator ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

ไม่ใช่เรื่องโอ้อวดเกินไปที่จะกล่าวว่า ห้องสมุดเป็นสิ่งเดียวที่สำคัญที่สุดในการแสดง ความปรารถนาดีของสหรัฐอเมริกาในอังกฤษ การปิดห้องสมุดโดยไม่มีเหตุผล ไม่มี ประกาศให้สาธารณชนทราบ ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดต้องมาพบว่าห้องสมุดปิดในแต่ละวัน ซึ่งเป็นการย่ำให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสหรัฐอเมริกา^๑

เมื่อห้องสมุดถูกปิด ได้มีการส่งหนังสือส่วนใหญ่กลับไปให้สถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา แทนที่จะส่งมอบให้ห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศอังกฤษ ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดไม่เข้าใจนโยบายของสหรัฐอเมริกาที่มีต่ออังกฤษ

อนาคตของห้องสมุด

อนาคตของห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ก็เหมือนนโยบายทางการเมืองที่ต้อง เปลี่ยนแปลงไป และขึ้นกับงบประมาณ ซึ่งขึ้นลงตามความเหมาะสมและเห็นชอบของประธานาธิบดี และสภาองเกรสในแต่ละสมัย ทำให้การดำเนินงานของห้องสมุดสำนักงานสารนิเทศระหว่างชาติ ไม่มีนโยบายล่วงหน้าระยะยาว นโยบายที่มีเป็นแผนการดำเนินงานระยะสั้นเฉพาะแต่ละปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹"USIS: Who Closed the Library?," Newsweek 67(10 January 1966):